

EKE HÍRLEVÉL

Egyházi Könyvtárak Egyesülése
4044 Debrecen, Kálvin tér 16.

VII. évfolyam

2010/1. sz.

EUCLIDES: *Elementa...* 1482. (CIH 1272, GW 9428)

Budapest, Egyetemi Könyvtár

2010. január 26.

Bolyai János halálának 150. évfordulójához közeledve Szögi László és Nagy Ferenc előadásával tudománytörténeti megemlékezés zajlott az Egyetemi Könyvtárban.

2a

Az alkalom résztvevői tudománytörténeti pillanatnak is a részesei lehettek. Megtekinthették Euclides ókori matematikus híres tankönyvének (*Elementa...*, Venezia, Erhard Ratdolt, 1482.) mind a hat magyarországi példányát: egy-egy példány található Kalocsán (Főszékesegyházi Könyvtár), Sopronban (Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium és Líceum Könyvtára), az OSZK-ban és az MTA Könyvtárában, kettő pedig az Egyetemi Könyvtárban. Rozsondai Marianne szakavatott előadásából megtudhattuk, hogy a világon eddig számon tartott mintegy 28.000 ősnymtatvány-műnek kb. félmillió példánya maradt fenn. Euclides *Elementájának* első kiadásából a világ közgyűjteményei 237 példányt őriznek (részletesebben ld. <http://www.bl.uk/catalogues/istc/>). A kiadáshoz kereskedői hirdetést is nyomtattak. A kiadásnak több variánsa is

létezik (pergamenre, aranynyomással nyomtatott ajánlólevél, a pirossal szedett kezdősor kétféle szövege, az első levelek kétféle szedésvariánsa etc.). A soproni példány kiemelkedik észak-itáliai reneszánsz kötésével. Az Egyetemi Könyvtár 115-ös jelzetű példánya a ritkább variánsok közé tartozik, valószínűleg felvidéki (lőcsei) kötésű. Felmerült az a kérdés is, hogy ez a példány felkerüljön-e az UNESCO Világemlékezet listájára. Magyarországhoz kapcsolódóan eddig a Világemlékezet listán a következők szerepelnek: Tihanyi Kálmán (1897-1947) televízióval kapcsolatos 1926-os találmányának eredeti, az Országos Levéltárban őrzött dokumentuma; Mátyás király Corvina Könyvtára; Lázár deák térképének 1528-as első kiadása (OSZK); MTAK Kőrösi Csoma Archivuma; Bolyai János *Appendixe* (MTAK).

H. G.

